

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 mai 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 februarie 2015 în cauza penală privind-o pe

Dușa Nicoleta Gheorghe, născută la 20 august 1986, originară din s.Grinăuți, r-nul Rîșcani, domiciliată în or.Bălți, str.Mareșalul Malinovski 22, ap.6.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.05.2014 - 28.05.2014;

Instanța de apel: 20.06.2014 - 11.02.2015;

Instanța de recurs: 26.03.2015 - 06.05.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 28 mai 2014, a fost încetat procesul penal în privința lui Dușa Nicoleta în comiterea infracțiunii prevăzute de art.163 alin.(2) lit.b) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Dușa Nicoleta, fiind mama copilului Dușa Marius (a.n.02.10.2011), știind cu certitudine că ultimul din cauza vârstei fragede și fără supravegherea ei se află într-o stare periculoasă pentru viață, la 18 aprilie 2014, ora 16.15, a lăsat copilul de unul singur, pe un timp îndelungat fără supraveghere în locuința din str.Mareșalul Malinovski 22, ap.6, or.Bălți, de unde prin fereastra dormitorului, copilul a căzut de la etajul trei, iar în rezultatul leziunilor corporale primite a survenit decesul acestuia.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată conform învinuirii înaintate - în baza art.163 alin.(2) lit.b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu suspendarea executării ei pe un termen de probă de 2 ani, invocând că instanța neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal, pe motivul împăcării părților, deoarece art.109 alin.(2) Cod penal, expres reglementează că împăcarea este personală, ce presupune că doar titularul dreptului în persoană, poate beneficia de prerogativa de a se împăca și că instanța nu a ținut cont de comportamentul inculpatei față de copilul său, pe care l-a lăsat singur, pe un timp îndelungat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 februarie 2015, a fost respins apelul procurorului, ca fiind nefondat.

Instanța de apel, respectând prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, analizând și apreciind probele administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării reciproce, a constatat că vinovăția inculpatei N.Dușa în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.163 alin.(2) lit.b) Cod penal și-a găsit confirmare.

Totodată, instanța, audiind suplimentar succesorul-reprezentant legal al părții vătămate decedate, I.Dușa, care și-a susținut poziția cu privire la împăcarea părților, formulată în temeiul art.109 Cod penal și, ținând cont că componenta de infracțiune prevăzută de art.163 alin.(2) lit.b) Cod penal, reținută în acțiunile inculpatei N.Dușa face parte din categoria celor mai puțin grave, a conchis că prima instanță just a dispus încetarea procesului penal, pe motivul împăcării părților, luând în considerație voința succesorului legal al părții vătămate de a se împăca cu inculpata și motivele acestei împăcări, care au fost expuse clar și cert de către acesta.

La fel, instanța de apel a constatat că prima instanță a avut temei legal de a dispune încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, iar afirmația procurorului precum că împăcarea poate fi doar personală, adică acordul la caz urma a fi dat de titularul dreptului în persoană, este una incorectă, deoarece legiuitorul, reieșind din art.109 alin.(3) Cod penal, a prevăzut că din numele persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea poate avea loc prin reprezentanții lor legali, care dispun de acest drept, fapt reținut și în Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.56 cu referire la aplicarea art.109 Cod penal, potrivit căreia, posibilitatea împăcării poate avea loc și prin intermediul reprezentantului, altui decât cel legal, cărui legea penală expres i-a acordat acest drept.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt ce a afectat soluția, invocând repetat aceiași motive ca și în apel descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Drept temei pentru recurs procurorul invocă prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând aceste temeuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la argumentele apelului declarat de procuror referitor la motivul încetării procesului penal, precum și se vede că hotărîrea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și nu se întrevide careva eroare gravă de fapt, ce a afectat soluția. Potrivit recursului procurorul, acesta nu este de acord cu încetarea procesului penal, pe motivul împăcării părților, soluție care este bine argumentată de instanța de apel și expusă la pct.4 al prezentei decizii, pe care instanța de recurs o susține deplin și a cărei reluare ori completare nu este necesară.

Mai mult, autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluzia instanței de judecată, doar invocă că încetarea procesului penal nu poate avea loc între inculpat și succesorul în drepturi și obligații a părții vătămate defuncte.

În sensul dat, instanța de recurs, reține că, succesorul părții vătămate I.Dușa, a fost recunoscut de organul de urmărire penală și ca reprezentat al părții vătămate (f.d.34-35).

Potrivit art.81 Cod de procedură penală, în procesul penal, calitatea de succesor al părții vătămate sau al părții civile o poate avea ruda ei apropiată care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința.

Reieșind din sensul legislației în vigoare, succesorii sînt persoanele fizice sau juridice care, în condițiile legale, succed în drepturi persoanele fizice decedate, ei devin părți prin succesiune în procesul penal și au aceleași prerogative și facultăți procesuale ca și părțile pe care le-au înlocuit, valorificînd însă drepturi proprii ce decurg din calitatea lor.

Succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile, acesta dobîndește drepturile și obligațiile victimei avînd și alte drepturi și obligații prevăzute de art.60 și 62 Cod de procedură penală.

Potrivit art.60 alin.(1) pct.13) Cod de procedură penală, partea vătămată dispune de un șir de drepturi, inclusiv și dreptul de a se împăca cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege.

Prin urmare, succesorul părții vătămate, în temeiul prevederilor normelor penale sus menționate, dispune de drepturile și obligațiile părții vătămate, inclusiv și de dreptul de a se împăca cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege.

Potrivit art.109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiunile ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

La acest capitol se atestă că, instituția împăcării părților, ca o condiție pentru aplicarea ei, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

-împăcarea trebuie să se realizeze în cazul acelor infracțiuni expres determinate de lege, în cazul cărora legiuitorul a legat de acest act drept consecință înlăturarea răspunderii penale;

-împăcarea părților trebuie să se realizeze între persoana vătămată și infractor;

-împăcarea trebuie să fie exprimată în mod clar, și nu presupusă pe baza anumitor situații și împrejurări;

-împăcarea trebuie să fie totală, necondiționată și definitivă;

-împăcarea trebuie să fie personală.

Colegiul constată că, în speța în cauză, aceste condiții au fost respectate. Infracțiunea comisă de N.Dușa - lăsarea în primejdie, potrivit art.16 Cod penal, se consideră o infracțiune mai puțin gravă și, pentru astfel de infracțiune legiuitorul a prevăzut înlăturarea răspunderii penale.

La caz, împăcarea a avut loc între reprezentantul părții vătămate, care este succesorul acesteia și inculpată. Astfel că, caracterul personal prevăzut de art.109 alin.(2) Cod penal, produce efecte în persoana făptuitorului și a persoanei care dorește împăcarea, partea vătămată, fie direct, fie reprezentată.

Prin urmare, instanța de apel, verificând legalitatea soluției de încetare a procesului penal, reținând actele cauzei, potrivit cărora succesorul părții vătămate în fața ambelor instanțe de judecată și-a exprimat expres voința de a se împăca cu inculpata total, necondiționat și definitiv, înțelegând că pune capăt litigiului născut din săvârșirea infracțiunii, înlăturând astfel consecințele penale, corect a menținut hotărârea primei instanțe de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților, în temeiul art.109 Cod penal.

Totodată, se evidențiază faptul că, motivele expuse de recurent în recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel analizându-le pe deplin și apreciind toate probele din dosar, examinându-le în ansamblu, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În consecință, se apreciază că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea acestuia, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1) - (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 februarie 2015, în cauza penală în privința lui Dușa Nicoleta, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 09 iunie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu